

Budapest, 2018. október 11.

Társadalmi előítéletek akadályozzák a lányok mobiltelefonhoz való hozzáférését

A Girl Effect és a Vodafone Alapítvány megbízásából készült tanulmány 25 országban, többek között Indiában, Tanzániában, Dél-Afrikában, Nigériában és Bangladesben mérte fel a kiszolgáltatott helyzetben lévő lányok mobiltelefonhoz való hozzáférését. A tanulmányból kiderül, hogy sok fejlődő országban a lányok mobiltelefonhoz való hozzáférése és mobilhasználata drasztikus mértékben alacsonyabb, mint a fiúké. A lányok titokban osztanak meg és vesznek kölcsön mobiltelefonokat, ami aránytalanul magas veszélynek teszi ki őket. A Girl Effect és a Vodafone Alapítvány ezért felhívást intéz a technológiai közösségek felé azzal a céllal, hogy előmozdítsa olyan mobiltermékek és -szolgáltatások tervezését, amelyek segítik a kiszolgáltatott helyzetben lévő lányokat.

A Girl Effect nonprofit szervezet és a Vodafone Alapítvány nyilvánosságra hozta az első olyan átfogó nemzetközi tanulmány eredményét, amely azt vizsgálta, mennyire férnek hozzá a fiatal lányok a mobiltechnológiához, és mennyire tudják azt használni. A kutatás eredménye azt mutatta, hogy a fiúknak másfélszer akkora eséllyel van mobiltelefonjuk, mint a lányoknak. Ráadásul esetükben 1,3-szoros a valószínűsége annak, hogy okostelefonjuk van, mivel a társadalmi előítéletek és egyéb akadályok aránytalanul korlátozzák a lányok mobiltelefonhoz való hozzáférését és mobilhasználatát.¹

A lányok mobiltelefon elérése a vártnál magasabb a fejlődő országokban. Míg a tanulmányban megkérdezett lányok csupán 44%-a mondta azt, hogy van telefonja, több mint fele (52%) már kölcsön tud venni egyet. A tanulmány szerint a telefon által a lányok úgy érzik, jobban be tudnak kapcsolódni az élet vérkeringésébe (50%), hozzá tudnak férni a tanulási lehetőségekhez (47%), csökkenthetik az unatkozást (62%), jobban hozzáférhetnek előlük eltitkolt információkhoz (26%), illetve megerősíthetik önbizalmukat (20%).

A kutatás – egy 25 ország bevonásával készült kvalitatív és kvantitatív tanulmány, – ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy a lányok telefonhoz való hozzáférését és annak használatát drasztikus mértékben csökkentik azok a negatív társadalmi normák, amelyek nem biztosítanak számukra a fiúkével egyenlő szabadságjogokat. A megkérdezett fiúk több mint kétharmada (67%) arról számolt be, hogy van mobiltelefonja (míg ugyanez az adat a lányok esetében 44% volt), kölcsönvett készüléket pedig 28%-uk használt – a lányok 52%-os arányához képest.

¹ A statisztikai adatok 6 ország (Ruanda, Malawi, Tanzánia, Nigéria, India és Banglades) elemzéséből származnak. Az Amerikai Egyesült Államokat a lányok és a fiúk magas mobiltelefon-tulajdonlási aránya miatt kizárták a tanulmányból, mert az torzította az afrikai és ázsiai válaszadók feleleteit.

Ráadásul pl. Nigériában, Malawiban és Tanzániában a fiúk sokkal nagyobb eséllyel vesznek igénybe mobiltelefont összetettebb tevékenységekhez, mint pl. Whatsapp vagy Facebook-használathoz, internetes hírolvasáshoz vagy álláskereséshez. Ezekben az országokban sokkal valószínűbb, hogy a lányok telefonhasználatát egyszerűbb napi feladatokra korlátozzák, amelyekhez sokkal kevesebb technológiai jártasság is elegendő, mint pl. a szülők felhívása vagy a számítógép használata.

Indiában és Bangladesben a mobiltelefont használó lányok gyakran szembesülnek a közösség negatív megítélésével, ezért a szülők sokkal nagyobb valószínűséggel akadályozzák meg a készülékhez való hozzáférést. Azok a lányok, akik a telefontal kapcsolatos szabályokat megszegik, ugyancsak nagyobb eséllyel kapnak szidást, verést, iskolától való eltiltást; sőt, gyakrabban kényszerítik őket házasságba is nagyon fiatal korban.

„Ha egy 15 éves lánnyal történik ez meg, szobafogságot kap, megverik, és a tanuláshoz való jogától is megfosztják. Sőt, még az is lehet, hogy férjhez adják” – mesélte egy 17 éves indiai lány.

A lányok mobilhasználatának korlátozása egyben azt is jelenti, hogy a lányok sokkal nagyobb valószínűséggel kényszerülnek arra, hogy akár veszélyes, titkos úton jussanak mobiltelefonhoz. Észak-Nigériában például, ahol a lányok telefonhasználatát szülői engedélyhez kötötték, a lányok azt állítják, gyakran előfordul, hogy a fiúk titkos telefont adnak a barátnőjüknek, hogy titokban bármikor el tudják érni.

Emiatt a lányok a szülők biztonsággal kapcsolatos aggályait tekintik a mobiltelefonhoz való hozzáférés legfőbb akadályának (47%), míg a fiúk esetében annak költsége a legfontosabb visszatartó tényező (60%).

Kecia Bertermann, a Girl Effect Digitális Kutatás részlegének műszaki igazgatója így nyilatkozott: „A technológia vívmányaihoz való egyenlőtlen hozzáférés egyre fontosabb kutatási terület, a „lányokat” azonban általában összemoszák a „nők” tágabb kategóriájával, ezért az ő sajátos kihívásaikra nem derül fény. Ez a tanulmány azonban pontos képet fest a lányok által megtapasztalt valóságról, és arról, hogy a mobiltelefonhoz való hozzáférésben a sor legvégén kullognak. Ez azt jelenti, hogy a lányoknak sokkal több kockázatot kell felvállalniuk, miközben az előnyökből nem, vagy csak alig részesülnek. Sem idejük, sem jóváhagyásuk nincs ahhoz, hogy magabiztosan kísérletezhessenek a mobiltelefon komplexebb felhasználási módjaival. Ez nem jelent mást, mint hogy akadályozzák a lányok technikai készségeinek fejlesztését. Másodsorban, mivel a lányok egy részének a titkos telefonhasználat marad meg egyetlen lehetőségként, úgy érezhetik, hogy a biztonsággal kapcsolatos problémákról sem a szüleikkel, sem a barátaikkal nem beszélhetnek, ezzel sokkal nagyobb veszélybe sodorva magukat.”

Malawiban és Ruandában, ahol a mobiltelefonhoz való hozzáférést korlátozzák, és a lányok technikai ismeretei alacsony szinten állnak, még maguk a lányok is attól félnek, hogy a telefon „letérítheti őket a tisztességes útról” azzal, hogy fiúkkal hozhatja őket kapcsolatba, amely végül nem kívánt terhességhez fog vezetni.

„Néhányan úgy gondolják, hogy a fiúk és a lányok különbözőek, míg mások azt mondják, hogy egy fiúnak bármilyen korban lehet telefonja, viszont a lányok teherbe eshetnek tőle” – mondta egy malawi 19 éves lány.

A lányok körében azonban általánosan elfogadott gondolat, hogy a mobiltelefon növelheti a biztonságukat. A lányok a fiúknál sokkal többször hangoztatják, milyen hasznos tud lenni a mobiltelefon a rájuk leselkedő veszélyek csökkentésében. Azokban az országokban, ahol a lányok

kevésbé férnek hozzá a mobiltelefonhoz, és annak használata is korlátozottabb számukra, általában ezt tartják a telefon tulajdonlása melletti legfontosabb érvnek.

Andrew Dunnett, a Vodafone Alapítvány igazgatója így fogalmazott: „A lányok lemaradnak. Sok országban a mobiltelefonhoz való hozzáférés kulcsfontosságú szerepet játszik a lányok egészségnek megőrzésében, tanulásában és fejlődésében. Szembe kell néznünk azzal a valós ténnyel, hogy a lányok és a fiúk nem egyenlő eséllyel férnek hozzá a mobiltelefonhoz, ezért olyan szolgáltatásokat kell fejlesztenünk, amelyek ténylegesen el is jutnak a lányokhoz, és segítik őket. Szeretnénk, ha ez a kutatás tájékoztatná és egyben támogatná a technológiai és fejlesztési szektort a lányok igényeinek kielégítésében, és kézzelfogható előrehaladást eredményezne az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak megvalósításában.”

A Vodafone Alapítvány és a Girl Effect elkötelezték magukat amellet, hogy nyolc országban hétmillió kiszolgáltatott helyzetben lévő lány ügyét mozdítják elő azzal, hogy mobiltelefonon biztosítanak számukra hozzáférést a nekik szükséges szolgáltatásokhoz. A számos partnerrel és támogatóval folyó együttműködés keretében öt év alatt összesen 25 millió amerikai dollárt szeretnének előteremteni ambíciózus céljuk eléréséhez, amelybe a Vodafone Alapítvány 5 millió dollár értékű hozzájárulása is beleértendő.

Ez az úttörő tanulmány arra biztatja a fejlesztés és technológia világában aktív vezetőket, hogy tárják fel azokat a társadalmi korlátokat, amelyek akadályozzák a lányok mobilhasználatát. A Vodafone Alapítvány és a Girl Effect arra hívja fel az érintett iparágakat, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket, és valósítsák meg az alábbiakat:

VODAFONE ALAPÍTVÁNY ÉS A GIRL EFFECT

„A LÁNYOK ÉS A MOBILTELEFON” – KIÁLTVÁNYA

- 1. Holisztikusan oldják meg a mobilhasználat területén a nemek között mutatkozó eltérést.** A lányok fizikai akadályokba is ütköznek a mobiltelefonhoz való hozzáférésben, általában azonban a társadalmi korlátokat a legnehezebb lerombolni. Ezek a kérdések a helyi kontextus figyelembevételével és holisztikus megközelítés alkalmazásával oldhatók meg leghatékonyabban, amelyek segítségével egyszerre több korlát is lebontható, digitális és nem digitális eszközök segítségével.
- 2. Fogalmazzák át az írni és olvasni tudás fogalmát a digitális kor követelményeinek megfelelően.** A technikai ismeretek az oktatás elengedhetetlenül fontos részét képezik, és ha ebbe nem fektetünk be, a lányoknál fennáll annak a veszélye, hogy lemaradnak. E gondolat támogatásának részeként a technikai készségeket és a digitális biztonságot bele kell foglalni az összes diáknak leadott tananyagba, valamint ösztönözni kell a mobiltelefonok magasabb szintű elfogadottságát a családok és közösségek körében.
- 3. A készülék kialakítása az online biztonságot kell, hogy szolgálja.** Észak-Nigériától egészen a kolorádói Adams megyéig a lányok mindenhol azt szeretnék, hogy az interneten nagyobb biztonságban legyenek. A platformok kialakításakor külön figyelniük kell azokra a felhasználókra, akik kölcsönbe kapják a készüléket. Olyan élményt kell tervezniük, amely ugyanolyan biztonságos egy olyan lány számára is, aki csak időnként fér hozzá különböző készülékekhez, mint annak, akinek folyamatosan kéznél van a saját készüléke.
- 4. Vonják be a férfiakat és a fiúkat.** A férfiak és a fiúk gyakran sokkal könnyebben hozzáférnek a mobiltelefonhoz, mint a lányok vagy a nők, ráadásul néha ők a mobiltelefonhoz való hozzáférés felügyelői is. Támogatnunk kell ezeket a felügyelőket abban, hogy fellépjenek a mobiltelefonokat körülvevő tabukkal szemben, és meg kell mutatnunk, hogyan képes a telefon a gyakorlatban is javítani a lányok életminőségét.

5. Támogassák a lányokat digitális látókörük szélesítésében és a közös alkotásban. A lányok mindenki másnál alkalmasabbak arra, hogy releváns és értékes megoldásokat tervezzenek saját életük számára. Ez hatalmas lehetőséget jelent a technológiai szektor számára a lányok fejlesztési folyamatba történő bevonásában. Bővítenünk kell a lányok technológiai ismereteit a telefon napi használatától kezdve a programozási ötleteken át egészen a beavatkozásokig, továbbá hozzáférést kell biztosítanunk, hogy fellobbanthassuk a kreativitás szikráját, és teret adhassunk a határok nélküli alkotásnak.

További információk:

anna.templeton@freuds.com

media@girleffect.org

KUTATÁSI MÓDSZERTAN

A Girl Effect és a Vodafone Alapítvány készítette el a legelső globális kvantitatív és kvalitatív módszereket ötvöző tanulmányt, 25 ország bevonásával, feltárva a 13-19 éves korcsoportba tartozó kamaszlányok mobiltelefonhoz való hozzáférést és mobilhasználatát.

A hagyományos kutatási módszerek nem tették volna lehetővé ilyen nehezen hozzáférhető demográfiai adatok áttekintését, ezért olyan egyedi módszertant alakítottak ki a digitális szakterületeken, a gender és technológia világában, valamint a MIT D-Lab-ban dolgozó szakértők segítségével, amely segít az ilyen jellegű tanulmányok feltárásában. A fejlesztési, technológiai és mobilszektor képviselő szakértőkkel készített interjúk mellett azt is kulcsfontosságú megemlíteni, hogy a tanulmány valami olyat is tartalmaz, ami általában hiányzik: a lányok és fiúk cenzúrázatlan véleményét és hangját, még hozzá több mint háromezrükét. A folyamat a szakirodalom áttekintésével indult, amelynek célja a meglévő források és következtetések feltárása volt, a lányok mobiltelefonhoz való hozzáférése és mobilhasználatára fókuszálva. A kontextusba helyezés gyakorlatát tovább mélyítették azzal, hogy 21 kulcsinformátorral készítettek interjút, feltárva, hogy az egyes projektek és programok során a lányok mennyire tudtak mobiltelefonhoz jutni és használni azt, beleértve a legfontosabb korlátozó tényezőket, kihívásokat és sikertényezőket.

Erre alapozva, a kutatás fő megközelítését egy vegyes módszerekkel dolgozó módszertan alkotta. Ezt három részre osztották: személyes és részletes interjúk a Girl Effect Tech irányításával; egy online felmérés, valamint az online beszélgetésről készült hozzászólás-elemzés egy megadott szempontrendszer szerint – amelyek együttesen 25 országra terjedtek ki.

A VODAFONE ALAPÍTVÁNY

A Vodafone Alapítvány „Connecting for Good” koncepciója a Vodafone karitatív adományozó tevékenységét és technológiai tudását kombinálja annak érdekében, hogy pozitív hatást tudjon elérni a világban. A Vodafone Alapítvány (az Egyesült Királyságban bejegyzett karitatív szervezet) világszerte olyan projekteket támogat, amelyek a technológiának az egészségügy, oktatás és katasztrófa-helyreállítás területén történő alkalmazásával kívánják a köz javát szolgálni. A Vodafone Alapítvány a Vodafone piacain élő közösségekbe investál, valamint globális és helyi társadalmi befektetési programok középpontjában áll. A Vodafone Alapítvány több mint 800 000 nő és lány életét segítette számos program segítségével, úgymint terhes nőknek nyújtott életmentő sürgősségi szállítással, a szülés okozta fisztulában szenvedő nők támogatásával és műtétük biztosításával, terhes és frissen szült nők közösségi egészségügyi ellátásával, valamint HIV-tesztelés és kezelés megszervezésével a HIV pozitív anyák és gyermekeik számára.

A GIRL EFFECT-RŐL

A Girl Effect egy kreatív nonprofit szervezet, amely a média és a mobiltechnológia erejével segíti hozzá a lányokat életük pozitív irányú megváltoztatásához. A Nike Foundation által 2004-ben megalapított Girl Effect 66 országban aktív, és ezidáig több mint 48 millió embert ért el olyan ifjúsági márkákon és mobil felületeken keresztül, amelyeket fiatalok milliói szeretnek és alkalmaznak. Munkájuk segíti a lányok önkifejezését, önértékelését és pozitív kapcsolataik kiépítését.